

การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคเบื้องต้น (ภายหลังภาวะน้ำท่วม)

การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคภายหลังภาวะน้ำท่วม เป็นการติดตามการแพร่กระจายของเชื้อโรคที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สามารถทำได้โดยการตรวจสอบทางกายภาพ ซึ่งสามารถดูด้วยสายตา โดยสังเกตลักษณะความขุ่น สี ตะกอนและสิ่งแปลกปลอมต่างๆ

สำหรับการตรวจสอบเพื่อเฝ้าระวังเบื้องต้นทางภาคสนามสามารถใช้ชุดทดสอบอย่างง่าย (Test Kit) ได้แก่ การตรวจหาเชื้อโรคในน้ำดื่มด้วยชุดทดสอบโคลิฟอร์มแบคทีเรียในน้ำบริโภค (o.11)

การตรวจสอบปริมาณคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำเพื่อวัดปริมาณคลอรีนที่เติมลงไปฆ่าเชื้อโรคในน้ำ ด้วยชุดทดสอบปริมาณคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำ (o.31) น้ำที่ปลอดภัยต้องมีค่าคลอรีนอิสระคงเหลืออยู่ในช่วง 0.2-0.5 มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm) ในภาวะปกติและในช่วง 0.5-1.0 มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm) ในภาวะเกิดโรคระบาด

วิธีการล้างบ่อน้ำดื่ม

1. เก็บเศษใบไม้ และเศษวัสดุต่างๆ ในบ่อออกให้หมด
2. ถ้าน้ำในบ่อขุ่นมาก ให้ใส่สารส้มกวนให้น้ำตกตะกอน
3. สูบน้ำในบ่อออก เพื่อให้น้ำใสเข้ามาแทนที่ และเพื่อประสิทธิภาพการฆ่าเชื้อโรคของคลอรีน
4. เตรียมน้ำปูนคลอรีน ความเข้มข้น 50 มิลลิกรัมต่อลิตร (รายละเอียดดังตารางที่ 1)ในภาชนะ
5. นำน้ำปูนคลอรีนส่วนที่เป็นน้ำใสเทลงบ่อ รวดและกวนให้ทั่วบ่อ ทิ้งไว้ 30 นาที
6. สูบน้ำจากบ่อ ฉีดล้างคราบตะไคร่น้ำ และคราบสกปรกทั้งภายใน และภายนอกวงขอบบ่อ (ควรใช้แปรงขัดให้สะอาด)
7. สูบน้ำออกจากบ่อให้หมด หรือให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
8. ปล่อยทิ้งไว้ให้ซึมออกมาใหม่ ตรวจสอบคลอรีนอิสระคงเหลือให้อยู่ ระหว่าง 0.5-1 พีพีเอ็ม ในกรณีที่น้ำซึมออกมามีความขุ่นให้เติมสารส้มละลายน้ำจนอิมตัว แล้วปล่อยทิ้งไว้ให้นอนกัน (ค่าปกติของการใช้สารส้มในการตกตะกอน ประมาณ 5.1 มิลลิกรัมต่อน้ำ 1 ลิตร) เมื่อน้ำตกตะกอนดีแล้วนำส่วนที่ใสมาตรวจสอบหาสารคลอรีนอิสระคงเหลือในน้ำ
9. แนะนำเจ้าของบ่อให้ปรับปรุงซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของบ่อที่ชำรุด เช่น ขานบ่อ วงขอบบ่อ และยารอยต่อต่างๆ
10. กรณีบ่อไม่มีวงขอบต้องระมัดระวังการทรุดตัวของบ่อ และการร่วงหล่นของอุปกรณ์ต่าง ๆ

ตารางที่ 1 การใช้ผงปูนคลอรีนฆ่าเชื้อโรคในบ่อน้ำดื่ม ความเข้มข้นของคลอรีน 50 มิลลิกรัมต่อลิตร (ppm) ต่อความลึกของน้ำ 1 เมตร (ใช้ในกรณีที่เป็นบ่อทรงกลม)

เส้นผ่าศูนย์กลาง ของบ่อน้ำ (ขอบบ่อด้าน ใน)	ผงปูนคลอรีนชนิด 25%		ผงปูนคลอรีนชนิด 60%		ผงปูนคลอรีนชนิด 65%		ผงปูนคลอรีนชนิด 70%	
	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ	จำนวน กรัม	จำนวน ช้อนโต๊ะ
0.80 ม.	100.4	7	41.8	3	38.6	3	35.8	2.5
0.90 ม.	127.9	9	53	4	48.9	3.5	45.4	3
1.0 ม.	157.2	11	65.5	5	60.5	4	56.1	4
1.20 ม.	226.2	16	94.3	7	87	6	80.7	5.5
1.50 ม.	353.6	25	147	11	136	9.5	126	9
2.0 ม.	628.6	45	261.9	19	241.7	17	224.5	16
2.50 ม.	928.2	70	409	29	377.5	27	350.8	24
3.0 ม.	1414.2	101	589	42	543.9	39	505	36